

โครงการคุณธรรม
โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ปีการศึกษา ๒๕๖๖

๑. ชื่อโครงการ จิตอาสาพัฒนาโรงเรียน

๒. ความสำคัญของการทำโครงการ

จิตอาสา” หมายถึง ผู้ที่มีจิตใจที่เป็นผู้ให้ เช่น ให้สิ่งของ ให้เงิน ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกาย แรงสมอง ซึ่งเป็นการเสียสละ สิ่งของตนเองมี แม้กระทั่งเวลา เพื่อเผื่อแผ่ให้กับส่วนรวม อีกทั้ง ยังช่วยลด “อัตรากา” หรือ ความเป็นตัวเป็นตนของตนเองลงได้บ้าง เป็นการให้โดยเต็มใจ สมครใจ อิ่มใจ ซาบซึ้งใจ ปิติสุขที่พร้อมจะเสียสละ เวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อสาธารณประโยชน์ในการทำกิจกรรม หรือสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น โดยไม่หวัง ผลตอบแทนและรู้สึกมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่นิ่งดูตายเมื่อพบเห็นปัญหาหรือความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นและ มีความสุขเมื่อได้ทำความดี

จะเห็นได้จากปัจจุบันปัญหาทางสังคมเริ่มทวีความรุนแรงมากขึ้นทั้งทางครอบครัวเพราะชุมชนและ สังคมหากไม่รีบแก้ไขให้ทันท่วงที สังคมก็จะตกอยู่ภายใต้ความสับสนวุ่นวาย ซึ่งไม่ใช่เรื่องดีนัก แต่การสร้าง จิตสาธารณะของจิตอาสาให้เกิดขึ้นในหมู่เยาวชนหรือนักเรียนได้มากเท่าไร สังคมเห็นการแบ่งปันเอื้ออาทร ก็ยิ่งมีมากขึ้นมากเท่านั้น นอกจากจะช่วยให้เยาวชนเหล่านี้ได้ปลดปล่อยพลังที่มีในตนเองแล้ว ยังเป็นการสร้าง คุณลักษณะให้มีผลดีต่อสังคมอีกด้วย

โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง สติปัญญาและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นแบบอยู่ประจำ นักเรียนในโรงเรียนมีทักษะความสามารถที่ แตกต่างกัน นักเรียนในชั้นเรียนและในหอนอนบางส่วนที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง ทั้งหมดเป็นเหตุให้ร่างกาย ข้าวของเครื่องใช้ไม่สะอาดเท่าที่ควร เกิดอาการเจ็บป่วยง่าย สุขภาพไม่แข็งแรง พฤติกรรม บางอย่างอาจมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ อาทิ บางครั้งเดินเล่นไปยังจุดที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เล่นโลดโผน วิ่งเล่นไม่ระมัดระวัง เป็นต้น รวมทั้งในเรื่องการรักษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนนักเรียนบางส่วนมีการเด็ดต้นไม้ไปไม่ เล่นเป็นการทำลายภูมิทัศน์ของโรงเรียน ไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งทำให้ขยะล้นถัง นำไปสู่ปัญหา การจัดการขยะ และเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างไม่คุ้มค่า

ซึ่งปัญหาข้างต้นเกิดจากโรงเรียนมีนักเรียนจำนวนมาก ครู และพี่เลี้ยงอาจดูแลนักเรียนทุกคนได้ ไม่ทั่วถึง และนักเรียนขาดจิตสำนึกในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้ตระหนักว่า หากมีนักเรียนอาสาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนคนอื่นๆ และอาสาเป็นแกนชักชวนนำให้นักเรียนคนอื่นๆ ร่วมกัน ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ปัญหาดังกล่าวก็จะลดลง จึงได้จัดทำโครงการจิตอาสาพัฒนาโรงเรียนขึ้นมา

๓. วัตถุประสงค์

ด้านความรู้ (Knowledge)

๑. มีความรู้เรื่องการทำความสะอาด การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย
๒. วิธีการดูแลช่วยเหลือผู้อื่นในการทำกิจวัตรประจำวันที่ถูกวิธี
๓. ความหมายและความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และวิธีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
๔. มีความรู้จุดเสี่ยงอันตรายในโรงเรียนอุบัติเหตุอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นได้ในโรงเรียน
๕. มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องจิตอาสา ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตา

ด้านกระบวนการปฏิบัติ (Process)

๑. ประกาศอาสาสมัครนักเรียนเป็นจิตอาสาหอนอนละ 2 คน ชั้นเรียนละ 1 คนขึ้นไป
๒. ประชุมนักเรียนจิตอาสาเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดกิจกรรม
๓. แบ่งหน้าที่ของนักเรียนจิตอาสาตามกิจกรรมของโครงการ
๔. ติดตามการดำเนินงานของจิตอาสาเดือนละ 1 ครั้ง
๕. ประเมินผลการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมในโครงการ
๖. สรุปการดำเนินโครงการ

ด้านเจตคติ (Attitude)

๑. เห็นความสำคัญของการมีจิตอาสา ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตา
๒. ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

๔. กลุ่มเป้าหมาย

- เชิงปริมาณ

นักเรียนโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จำนวน ๓11 คน

- เชิงคุณภาพ

1. นักเรียนโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน
2. นักเรียนโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม
3. นักเรียนโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ช่วยเหลือน้อง พี่ และเพื่อน
4. นักเรียนโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน รักสิ่งแวดล้อม
5. นักเรียนโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ทิ้งขยะให้ถูกที่และคัดแยกขยะได้อย่างถูกต้อง
๖. ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรม

๕. แผนการดำเนินโครงการ

กิจกรรม		ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
วางแผนดำเนินการ (P)			
๑	เขียนโครงการเสนอขออนุมัติ	กรกฎาคม ๒๕๖6	คณะกรรมการ
๒	แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการ	กรกฎาคม ๒๕๖6	คณะกรรมการ
ดำเนินการตามแผน (D)ดำเนินการกิจกรรมดังนี้			
๑	รับสมัครจิตอาสาหอนอนละ ๒ คน และแต่ละชั้นเรียนห้องละ ๑ คน	สิงหาคม ๒๕๖6	คณะกรรมการ
๒	ประชุมจิตอาสาเพื่อชี้แจงหน้าที่และการปฏิบัติงาน ข้อตกลง และการประเมิน และรายละเอียดของกิจกรรม	สิงหาคม ๒๕๖6	คณะกรรมการ
๓	ปฏิบัติตามหน้าที่ ๑. กิจกรรมพี่ดูแลน้อง ผองเพื่อนดูแลกัน รายละเอียดกิจกรรม ๑.๑ อาสาสมัครช่วยดูแล น้อง เพื่อน พี่ ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในการทำวัตรประจำวันในหอนอนและห้องเรียน	กันยายน ๒๕๖6 - มีนาคม ๒๕๖7	จิตอาสา

กิจกรรม		ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
	๑.๒ อาสาสมัครช่วยดูแลจุดเสี่ยงอันตรายบริเวณโรงเรียน ในช่วงเวลาหลังรับประทานอาหารเช้าและหลังรับประทานอาหารเย็น		
๔.	๒. กิจกรรมจิตอาสารักษ์สิ่งแวดล้อม ๒.๑ รณรงค์รักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและในชุมชน - รณรงค์คัดแยกขยะ - รณรงค์ปลูกต้นไม้ในวันสำคัญ - รณรงค์ไม่เด็ดต้นไม้ไปไม้ ฯลฯ ๒.๒ รักสิ่งแวดล้อม - ปลูกต้นไม้ในวันสำคัญ - ดูแลต้นไม้ในบริเวณต่างๆ ในโรงเรียน (กำจัดวัชพืช กำจัดใบหรือกิ่งที่ตายแล้ว) - เก็บกวาดถนนบริเวณหน้าโรงเรียน ๒.๓ จิตอาสาคัดแยกขยะ - นักเรียนจิตอาสาแต่ละห้องเรียนคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้งและรวบรวมนำไปจำหน่าย - ดูแลขยะบริเวณที่ทิ้งขยะไม่ให้เรื้อยราด	กันยายน ๒๕๖6 - มีนาคม ๒๕๖7	จิตอาสา
ติดตาม/ตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม (C)			
๑	- ติดตามการดำเนินงานของจิตอาสาเดือนละ ๑ ครั้ง - สอบถามจากครูและพี่เลี้ยงด้านผลการปฏิบัติงานของจิตอาสา - สอบถามจากนักเรียน	มกราคม ๒๕๖7 - มีนาคม ๒๕๖7	คณะกรรมการ
ขั้นสรุปและรายงานผล (A)			
๑	ประเมินผลโครงการ สรุปผลการดำเนินงาน	เมษายน ๒๕๖7	คณะกรรมการ
๒	จัดทำเอกสารสรุปเล่ม สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน	เมษายน ๒๕๖7	คณะกรรมการ
๓	นำเสนอผลการดำเนินงาน	เมษายน ๒๕๖7	คณะกรรมการ

๖. งบประมาณจำนวน ๑,๐๗๐ บาท

ที่	รายการ	จำนวน	หน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน	หมายเหตุ
๑	กระดาษแข็งเทาขาว	๑๐	แผ่น	๑๐	๑๐๐	
๒	กระดาษชาร์ตสี	๑๐	แผ่น	๑๐	๑๐๐	
๓	ปากกาเมจิก ๒ หัว (สีน้ำเงิน/แดง/เขียว/ดำ สีละ ๒ แท่ง)	๘	แท่ง	๒๐	๑๖๐	
๔	สีชอล์ก ๑๒ สี	๔	กล่อง	๕๐	๒๐๐	
๕	กระดาษสี ๒ หน้า (คละสี)	๑๐	แผ่น	๗	๗๐	
๖	เทปกาว ๒ หน้าแบบบาง	๔	ม้วน	๒๕	๑๐๐	
๗	เทปกาว ๒ หน้าแบบหนา	๒	ม้วน	๕๐	๑๐๐	
๘	กระดาษ A๔ ๗๐ แกรม	๒	รีม	๑๒๐	๒๔๐	
รวมเงินทั้งสิ้น					๑,๐๗๐	

๗. หลักธรรม/พระราชดำรัส/พระราชดำริ/คำสอน ที่นำมาใช้

ขรรวาสธรรม ๔ ขรรวาสธรรม ประกอบด้วย ๒ คำ "ขรรวาส" แปลว่า ผู้ดำเนินชีวิตในทางโลก, ผู้ครองเรือน และ "ธรรม" แปลว่า ความถูกต้อง, ความดีงาม, นิสัยที่ดีงาม, คุณสมบัติ, ข้อปฏิบัติ
ขรรวาสธรรม แปลว่า คุณสมบัติของผู้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตทางโลก ประกอบด้วยธรรมะ 4 ประการ คือ

๑. สัจจะ แปลว่า จริง ตรง แท้ มีความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐาน เป็นคนจริงต่อความเป็นมนุษย์ของตน
๒. ทมะ แปลว่า ฝึกตน ข่มจิต และรักษาใจ บังคับตัวเองเพื่อลดและละกิเลส และรักษาสัจจะ
๓. ขันติ แปลว่า อุดทน ไม่ใช่เพียงแต่อดทนกับคำพูดหรือการกระทำของผู้อื่นที่เราไม่พอใจ แต่หมายถึงการอดทนอดกลั้นต่อการบีบบังคับของกิเลส
๔. จาคะ แปลว่า เสียสละ บริจาคสิ่งที่ไม่ควรมียูในตน โดยเฉพาะกิเลสเพราะนั่นคือสิ่งที่ไม่ควรมียูกับตน ละนิสัยไม่ดีต่างๆ

สังคหวัตถุ ๔ หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่นผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล ชิงกันและกัน

๑. ทานคือ การให้ การเสียสละหรือการเอื้อเฟื้อแบ่งปันของๆตนเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว
๒. ปิยวาจาคือการพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคายก้าวร้าว
๓. อัถถจริยาคือการสงเคราะห์ทุกชนิดหรือการประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น
๔. สมานัตตา คือ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอหรือมีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลายและไว้วางใจให้แก่ผู้อื่น

๘. ความเชื่อมโยงสู่คุณธรรมอัตลักษณ์

เชื่อมโยงสู่คุณธรรมเป้าหมาย จิตอาสา

พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก

๑. นักเรียนดูแลช่วยเหลือนักเรียนคนอื่นๆ ในห้องเรียนและในชั้นเรียน
๒. นักเรียนไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ
๓. นักเรียนช่วยกันคัดแยกขยะก่อนทิ้ง
๔. นักเรียนไม่เด็ดต้นไม้ไปไม่เล่น

9. วิธีการวัดและประเมินผล

ตัวชี้วัด	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้วัด	ช่วงเวลาในการประเมิน
๑. เชิงปริมาณ นักเรียนโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จำนวน ๓27 คน	ประเมินพฤติกรรมนักเรียน	แบบประเมิน พฤติกรรมนักเรียน	ตลอดปีการศึกษา
๒. เชิงคุณภาพ ๒.๑ นักเรียนโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวัง ผลตอบแทน	ประเมินพฤติกรรมนักเรียน	แบบประเมิน พฤติกรรมนักเรียน	เดือนละ ๑ ครั้ง
๒.๒ นักเรียนโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	ประเมินพฤติกรรมนักเรียน	แบบประเมิน พฤติกรรมนักเรียน	เดือนละ ๑ ครั้ง
๒.๓ นักเรียนโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ช่วยเหลือน้อง พี่ และเพื่อน	ประเมินพฤติกรรมนักเรียน	แบบประเมิน พฤติกรรมนักเรียน	เดือนละ ๑ ครั้ง
๒.๔ นักเรียนโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน รักษาสິงแวดล้อม	ประเมินพฤติกรรมนักเรียน	แบบประเมิน พฤติกรรมนักเรียน	เดือนละ ๑ ครั้ง
๒.๕ นักเรียนโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ทิ้งขยะให้ถูกที่และคัดแยกขยะได้อย่างถูกต้อง	ประเมินพฤติกรรมนักเรียน	แบบประเมิน พฤติกรรมนักเรียน	เดือนละ ๑ ครั้ง
๒.๖ ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรม	สอบถามความพึงพอใจ	แบบสอบถาม ความพึงพอใจ	ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

๑0. ผู้รับผิดชอบโครงการ

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 18 คน

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน

๑1. ที่ปรึกษาโครงการ

1. นางมาติกา ศรีอ่อน
2. นางนันทิยา สุโนธร
3. นายโฆษิต นุดวงแก้ว
4. นางจุฬาลักษณ์ เจียมผ่อง
5. นายสรารุฒิ อินทะนิล
6. นางสุภา เหลลาธรรม
8. นายกิตติศักดิ์ สุโรพันธ์
9. นางรินรดา มีเดช
10. นายสิทธิชัย คำแดง
11. นางสาวนฤมล คำரச
12. นางสาวอมรรัตน์ ต่างใจ
13. นางอังสุมา วิษาเหล็ก

ลงชื่อ.....ผู้รับผิดชอบโครงการ
(นายนิธิธร หมายหาทอง)

ลงชื่อ.....ผู้รับผิดชอบโครงการ
(นายธนกฤต จันทะนิล0)

ลงชื่อ.....
(นางนงคราญ ดวงตา)
รองผู้อำนวยการโรงเรียนน่านปัญญานุกูล
ผู้เห็นชอบโครงการ ผู้อนุมัติโครงการ

ลงชื่อ.....
(นายสมพงษ์ อุ่นใจ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนน่านปัญญานุกูล
ผู้อนุมัติโครงการ

ปฏิทินปฏิบัติงานโครงการ จิตอาสาพัฒนาโรงเรียน
ปีการศึกษา ๒๕๖๖

ที่	รายการ	ระยะเวลา										ผู้รับผิดชอบ	
		ก.ค. ๖๖	ส.ค. ๖๖	ก.ย. ๖๖	ต.ค. ๖๖	พ.ย. ๖๖	ธ.ค. ๖๖	ม.ค. ๖๗	ก.พ. ๖๗	มี.ค. ๖๗	เม.ย. ๖๗		
๑ P	เขียนโครงการเสนอขออนุมัติ	—											ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปี 5
	แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการ	—											ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปี 5
๒ D	รับสมัครจิตอาสาหอนอนละ 2 คน และแต่ละชั้นเรียน ห้องละ 1 คน		—										ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปี 5
	ประชุมจิตอาสาเพื่อชี้แจงหน้าที่และการปฏิบัติงาน ข้อตกลง และการประเมิน และรายละเอียดของกิจกรรม		—										ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปี 5
	ปฏิบัติตามหน้าที่ ๑. กิจกรรมพี่ดูแลน้อง ผองเพื่อนดูแลกัน รายละเอียดกิจกรรม ๑.๑ อาสาสมัครช่วยดูแล น้อง เพื่อน พี่ ที่ไม่สามารถ ช่วยเหลือตนเองได้ในการทำกิจกรรมประจำวันในหอนอน และ ห้องเรียน ๑.๒ อาสาสมัครช่วยดูแลจุดเสี่ยงอันตรายบริเวณโรงเรียน ในช่วงเวลาหลังรับประทานอาหารเช้าและหลังรับประทานอาหาร อาหารเย็น				—	—	—	—	—	—	—	—	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปี 5

ที่	รายการ	ระยะเวลา										ผู้รับผิดชอบ
		ก.ค. ๖6	ส.ค. ๖6	ก.ย. ๖6	ต.ค. ๖6	พ.ย. ๖6	ธ.ค. ๖6	ม.ค. ๖7	ก.พ. ๖7	มี.ค. ๖7	เม.ย. ๖7	
	๒. กิจกรรมจิตอาสารักษ์สิ่งแวดล้อม ๒.๑ รณรงค์รักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและในชุมชน - รณรงค์คัดแยกขยะ - รณรงค์ปลูกต้นไม้ในวันสำคัญ - รณรงค์ไม่เด็ดต้นไม้ไปไม้ ฯลฯ ๒.๒ รักสิ่งแวดล้อม - ปลูกต้นไม้ในวันสำคัญ - ดูแลต้นไม้ในบริเวณต่างๆ ในโรงเรียน (กำจัดวัชพืช กำจัดใบหรือกิ่งที่ตายแล้ว) - เก็บกวาดถนนบริเวณหน้าโรงเรียน ๒.๓ จิตอาสาคัดแยกขยะ - นักเรียนจิตอาสาแต่ละห้องเรียนคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้งและรวบรวมนำไปจำหน่าย - ดูแลขยะบริเวณที่ทิ้งขยะไม่ให้เรื้อราด											ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
๓ C	- ติดตามการดำเนินงานของจิตอาสาเดือนละ 1 ครั้ง - สอบถามจากครูและพี่เลี้ยงด้านผลการปฏิบัติงานของจิตอาสา - สอบถามจากนักเรียน											ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
๔ A	ประเมินผลโครงการ สรุปผลการดำเนินงาน											ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

